

1. **Morice Henri: La vie mystique de saint Paul.** Le contemplatif, le docteur, l'amant du Christ. Paris 1932. Pierre Téqui, libraire-éditeur. 8°, str. XIV + 250.

2. **Duplessy Eugen: La Chasse aux bêtises, erreurs et ignorances religieuses.** Paris 1932, Téqui, 8°, str. X + 228.

3. **Maire Elie: Le Christ total.** II. Eglise. Paris 1932, Téqui, 8°, str. XI + 165.

4. **Duplessy Eugen: Cours de religion en forme de petits prêches.** I. série: les vérités à croire, 52 lectures. Paris 1932, Téqui, 8°, str. VIII+160.

5. **Georges Em.: Ame de prêtre.** Le R. P. Henri Jalabert des Érudites. II. édit. Paris 1932, Téqui, 8°, str. VI + 242.

6. **Meunier G.: Gerbe de merveilles.** Paris 1931, Téqui, 8°, str. X+140.

1. — O životu i djelima, o krepostima i uzor-svecu sv. Pavlu mnogo je već napisano u književnosti svakoga pojedinog kulturnog naroda. I francuska religiozna književnost ima o njemu vrsnih djela. Pa ipak nijedna knjiga o tom velikomu svecu Kristove Crkve, ako je iole napisana značajki i s izvjesnim stupnjem originalnosti, nije ni dandanas suvišna. Kanonik Morice je vrstan pisac mnogih knjiga religioznog sadržaja. Ovo je svoje djelo zamislio u dva dijela. Prvi iznosi sv. Pavla kao učitelja naroda, predočuje njegovu ljubav prema Učitelju i njegov kontemplativni život. Drugi će svezak zaokružiti sliku razmatranjem o ascezi sv. Pavla, apostolskom njegovom djelovanju i o Pavlu kao čovjeku.

Sv. Pavao nam se, istina, predstavlja više kao čovjek akcije, nego mistike. Sa svim tim i ono malo, što on o sebi i o svom nutarnjem životu govori, dosta je, da se razvije slika njegove duhovne veličine i dubine, koja se snažno nameće našem vremenu aktiviteta. Uspješne akcije nema bez temeljite i duboke pripreve, koja se napaja na izvorima čiste božanske snage. Sv. Pavao pokazuje pravi put svima koji hoće da razviju svoje snage. Pokazao ga je u mističkom zanosu svome, kad je uronio ili bolje kad se milošću Božjom uznio u visine kontemplativnog nadzemaljskog gledanja stvari, koje nije dano gledati čovjeku.

Autor u ovom prvom svesku obraduje određeni materijal na temelju poslanica i Djela Apostolskih. Najznačajniji je prvi dio »Les états mystiques de saint Paul« (str. 3—83) gdje su u 4 poglavlja obradena mistična stanja Pavlova: obraćenje na putu u Damask, objave, velika ekstaza i karizmata. U drugom je dijelu (str. 83—157) prikazana mistika sakramenata u Pavlovom životu, a u trećem zašto je i kako je Pavao ljubio Krista.

Djelo je vrijedno svake preporuke.

2. — Jednako je isto vrijedna, poučna, korisna i savremena knjiga kanonika E. Duplessy, također pisca mnogih djela religioznog sadržaja: »Lov na zablude«. Tu on pokazuje frapantno neznanje mnogih pisaca o religioznim stvarima. Naročito je to svakodnevna pojava među žurnalistima, koji tako dijelom iz neznanja, a dijelom zbog nemara zavadaju u bludnje hiljade svojih čitatelja. Ali i u djelima i raspravama, koje bi morale poštivati princip: »Ne piši o čemu nijesi upućen!«, nalazimo u vjerskim pitanjima čudo od neznanja. Kako to vrijedi za strani svijet, vrijedi jednako i za naše domaće prilike. Tko dakle hoće, može u ovoj knjizi naći

izvršnih dokazala za dijelom namjerno, a dijelom nehotično izvraćanje bilo historijskih činjenica, bilo nauke katoličke Crkve. U 30 poglavlja sakupljeno je mnogo podataka i podijeljeno po predmetu: o papi, euharistiji, svecima, sakramentima, o sv. evanđeljima, isusovcima, nekim Kristovim riječima i t. d.

3. — Ovo je drugi dio katekizma, što ga je autor sastavio za dvo-godišnju t. zv. »Cours de perseverance« prema novom programu pariške dijeceze. Prvi je dio (»L'homme-Dieu«) primljen s pohvalom i priznanjem. Ovome je drugom dijelu napisao dijecezanski inspektor za vjeronaučne obuke Ch. Quinet kratki predgovor, u kojemu se vrlo pohvalno izražava o autorovoj metodi obradbe. Svracam na ovo djelo pažnju naših kateheta.

4. — Religijsku poduku ima za cilj i ovaj prvi svezak Duplessy-ev, koji obrađuje istine, što smo ih dužni vjerovati u formi kratkih propovijedi. Obradeni su dijelovi: I. Bog (opstojnost, savršenstva, promisao, sv. Trojstvo) u 14 takovih kratkih prodika, koje redovno ne presišu dvije stranice u tisku; II. Božja stvorenja (anđeli, čovjek) u 10 prodika; III. Isus Krist (utjelovljenje, život) u 12; IV. Crkva u 9 i V. Posljednja svrha u 6 prodika.

Autor predviđa, da se ove kratke propovijedi mogu i pročitati. On ih zato i naziva »lectures«. Svrha mu je da pruži francuskom dušobrižničkom kleru u ruke knjigu, pisanu baš prema zahtjevu kan. 1345. C. Z. koji traži, da se kod svake nedjeljne sv. mise, kod koje prisustvuju vjernici, pruži i kratka vjerska pouka. Neki su francuski biskupi uveli taj običaj, a autorova je želja, da postane općenit. Na taj bi se način doskočilo donekle onomu velikom neznanju u vjerskim stvarima. Dakako, ovaj kanonski propis ima u prvom redu važnost za gradove i njihove Crkve, u kojima se služi po nekoliko sv. misa, a vjernici se raspodijele na sve sv. mise. Osim ovoga, slijedit će još dva sveska, od kojih će jedan obrađivati »kršćanske dužnosti«, a drugi »sakramente«. — Nema sumnje, da će ova knjiga dobro doći onima, kojima je namijenjena. Kad bi se kod nas više pažnje posvećivalo francuskom jeziku, mogla bi i našem dušobrižnom kleru biti od koristi.

5. — Autor opisuje život i djelovanje svoga subrata iz kongregacije Isusa i Marije, zvane Eudista. To je povijest jedne svećeničke duše, koja nije u životu imala izvanrednih događaja niti poticaja, ali je ipak postigla jedan zamjeran stupanj svetosti. Životopis je doduše namijenjen u prvom redu onima, koji su poznavali pokojnog P. Jalaberta; no njegovo drugo izdanje pokazuje, da je knjiga našla jačega odziva, baš radi svog lakog i jednostavnog, a vrlo iscrpnog načina prikazivanja života jednog svećenika: sveta života.

6. — Veliki su poticaj za jedan čestiti život čitavih krajeva, živi sveci u jednom narodu. Francuska je zemlja, gdje je ljudski um u otpadu od Boga ludovao do skrajnosti. Ali ona je i zemlja velikih svetaca Božjih. I u naše dane. Nije čudo zato, da je o sv. Mariji Mandaljeni Postel, utemeljiteljici instituta »Sestara kršć. škola od milosrđa«, o njezinom životu i čudesima napisano nekoliko knjiga i da evo izlazi ponovno knjiga, koja skuplja u jednu kitu čudesna djela i događaje iz života nje-

zina i života njezine nasljednice s. Placide Viel. Prva je živjela od 1756.—1846., a druga od 1815.—1877., za koju je u Rimu poveljen proces, da također bude uzdignuta na čast oltara radi svoga svetoga života.

A. Ž.

Bulić don Frane: Povodom 50 godišnjice jubileja »Vjesnika za arheologiju i historiju dalmatinsku« (Bulletin d'archéologie et d'histoire dalmate) 1878—1928. Split 1931, 8°, str. 132.

Na prvom mjestu donosi ova publikacija »Oproštaj Msgr. Frane Bulića od saradnika i čitatelja« na hrvatskom, francuskom i njemačkom jeziku. U njemu veli među inim: »S jubilarnim pedesetim godišnjakom (1928) ovoga »Vjesnika« prestajem biti njegovim urednikom i završujem u njemu svoj naučni rad, a ovaj oproštaj prijateljima i znancima upravljam na ovaj način, jer mi je bilo onemogućeno i to zadovoljstvo, da mogu ovaj oproštaj upraviti u samom časopisu, kojemu sam za 50 godina bio suradnikom i urednikom«. Prijatelji i poštovatelja Don Frana Bulića, koji je u naučnom radu časno pronio svijetom hrvatsko ime, pročitat će ove retke s nekom gorčinom u srcu. Slijedi zatim objava o »Zakladi don Frane Bulića«: »Pozdrav društvu »Collegium cultorum martyrum« u Rimu, prigodom njegove pedesetgodišnjice. Ovaj je pozdrav pročitao 9. II. 1929. don Ivo Delalle u mjesečnoj sjednici istoga društva u Rimu. Između arheoloških članaka valja istaknuti onaj H. Delahaye a: »Aurelius civitatis Reditiois episcopus«, gdje se utvrđuje, da je Rider u Dalmaciji, a ne u Siriji; Bulićeve prinose: »Peto starokršćansko grobište stare Salone na jugoistoku grada«; »Natpis svećenika Dominika graditelja crkvice sv. Martina nad Porta Aurea u Splitu« i niz manjih priloga o nalazima u Krku, Kaštel Sućurcu i dr. Doneseni su također iz raznih djela i časopisa literarni izvaci (ocjene), što se tiču solinskih iskopina i pojedinih pitanja, koja su u vezi sa Solinom i Dalmacijom. Tako Zeilerov članak o štovanju Cybele i Mithre (str. 102 — 111), Delahayeov o djelu »Recherches à Salone« i dr. Saznajemo na str. 132., da Msgr. Bulić namjerava napisati povijest državnog arheološkog muzeja, kojemu je od 1883.—1926. bio na čelu kao njegov direktor. Bog mu dao dug život i zdravlje, da izvrši sve, što mu je želja. Bit će samo na korist naroda, a na čast nauke, za koju živi i radi!

Dr. A. Ž.

Lippert Peter, S. J.: Vom guten Menschen. 8° (VIII + 360 str.), Freiburg i. B. 1931., Herder; M. 6.—.

Linhardt Robert: Unser Glaube. 8° (VIII + 350 str.), Freiburg i. B. 1931., Herder; M. 4.60.

Bopp Linus: Wir sind die Zeit. 8° (VIII + 198 str.) Freiburg i. B. 1931. Herder; M. 4.40.

Dehen Peter: Leben und Gegenwart. 8° (VIII + 104 str.) Freiburg i. B. 1931., Herder; M. 1.20.

1. — Lippert sâm ističe u predgovoru značaj svojih studija o »dobrom čovjeku«: obrađujem pitanja duševne kulture, unutrašnjeg života, promatranog s psihološkog, čudorednog i vjerskog stanovišta. Stari majstor, autor knjige »Von Seele zu Seele«, koja je u Herderovoj nakladi